

OBSAH

O autorech	XI
Seznam použitých zkratk	XIV
Předmluva k prvnímu vydání	XV
Předmluva k druhému vydání	XVIII

ČÁST PRVNÍ MEDIAČNÍ STYLY

1

I. Počátky mediace	2
1. Historické hledisko	2
2. Systémové hledisko	5
2.1 Definice konfliktu v počátcích mediace	6
2.2 Podoba a obsah mediačního jednání v počátcích mediace	6
II. Facilitativní mediace	7
1. Historické hledisko	7
1.1 Harvardský model	7
1.2 Definice facilitativní mediace	8
2. Systémové hledisko	9
2.1 Konflikt ve facilitativní mediaci	9
2.2 Pozice a zájmy v konfliktu – teorie principiálního vyjednávání ..	10
2.3 Důsledky přijetí zásad principiálního vyjednávání	12
3. Principy facilitativní mediace	13
4. Struktura procesu facilitativní mediace	20
4.1 Fáze 0 – „Přípravka“	21
4.2 Fáze 1 – zahájení mediace: „Proceska“	23
4.3 Fáze 2 – určení témat a zájmů: „Předmětka“	27
4.4 Fáze 3 – vzájemné porozumění: „Emočka“	30
4.5 Fáze 4 – vyjednávací fáze: „Řešička“	31
4.6 Fáze 5 – vytváření a sepsání dohody, rozloučení aneb „Finálka“	31
III. Transformativní mediace	33
1. Historické hledisko	33
1.1 Reakce na direktivitu mediátorů	34
1.2 Zachování jedinečnosti účelu mediace	34
1.3 Etablování a definice transformativní mediace	35
2. Systémové hledisko	36
2.1 Konflikt v transformativní mediaci	36

2.2	Cíle transformativní mediace	37
2.3	Průběh transformativní mediace	37
IV.	Modely mediační praxe – shrnutí	39
V.	Evaluativní mediace	39
ČÁST DRUHÁ ZKOUŠKA MEDIÁTORA		43
I.	Ústní zkouška mediátora aneb jak správně na mediaci	43
1.	Kvalifikace mediátora	44
1.1	Kritéria hodnocení schopností mediátora – obecné pojednání ..	46
1.2	Kritéria hodnocení písemné části zkoušky mediátora	47
1.3	Kritéria hodnocení ústní části zkoušky mediátora	48
1.4	Vyhodnocení zkoušky	49
1.5	Úspěšnost u zkoušky	51
II.	Kategorie hodnocení výkonu uchazeče u zkoušky mediátora	52
1.	Zahájení mediace	52
2.	Úvodní slovo mediátora	54
3.	Role mediátora	58
3.1	Nestrannost a neutralita mediátora	58
3.2	Podpora vlastních rozhodnutí stran	59
3.3	Zdržení se nátlaku na dosažení řešení	60
4.	Komunikační dovednosti	61
5.	Komunikační techniky	66
5.1	Základní komunikační techniky	67
5.2	Empatické porozumění	67
5.3	Aktivní naslouchání	68
5.4	Srovnání shrnutí – parafráze – přerámování	74
5.5	Dotazování	74
5.6	Komunikační projev mediátora	77
6.	Práce se vztahy a emocemi	78
6.1	Práce s intenzivními projevy emocí	78
6.2	Další techniky práce s emocemi	81
7.	Práce s informacemi	90
7.1	Hlavní sporné otázky – témata	92
7.2	Pozice a zájmy při práci s informacemi	93
7.3	Prostor pro vyjasnění a vyjádření vlastních stanovisek a pohledů a jeho limity	94
7.4	Přerušování stran	94

7.5	Rozdílná témata a časové osy stran	96
7.6	Využití flipchartu	98
7.7	Metody strukturování obsahu a zvažování priorit	99
8.	Hledání řešení	101
8.1	Brainstorming	101
8.2	Kritéria vyhodnocování návrhů řešení	103
9.	Podpora vyjednávání	104
9.1	Překonávání slepých uliček	104
9.2	Vyžádání si rady mediátora	106
9.3	Analýza rizik podmínek dohody	107
10.	Řízení procesu	108
10.1	Transparentnost a srozumitelnost mediátora	108
10.2	Ověřování spokojenosti stran s průběhem mediace	109
10.3	Nestrannost mediátora	110
ČÁST TŘETÍ TEORETICKÉ ASPEKTY PŘÍPRAVY NA ZKOUŠKU		
	Z RODINNÉ MEDIACE	111
I.	Specifika rodinné mediace	113
1.	Pojem a předmět rodinné mediace	113
2.	Odlišnosti rodinné mediace od jiných forem práce s rodinou	115
3.	Specifika průběhu rodinné mediace	123
3.1	Mocenské a genderové aspekty rodinných konfliktů a jejich vliv na mediaci	124
3.2	Výhody a úskalí využitelnosti mediace při rozpadu rodiny	132
3.3	Vliv kulturních vzorců na rodinnou mediaci	134
3.4	Vliv nepřímých účastníků na rodinnou mediaci	136
4.	Vhodnost účasti dítěte na rodinné mediaci	141
5.	Vývojové fáze dítěte a jeho potřeby v pojetí vývojové psychologie	146
6.	Výchova, styly výchovy	149
7.	Geneze vztahu mezi rodiči a dětmi podle teorie vazby	150
8.	Reakce dítěte na separaci rodičů	150
9.	Rodičovství	152
II.	Rodina a konflikty uvnitř rodiny	153
1.	Psychologické a sociologické charakteristiky současné rodiny	153
2.	Základní funkce rodiny a krize rodiny	154
3.	Způsoby rozpadu rodiny	155
3.1	Psychorozvod a jeho fáze	156
3.2	Syndrom zavrženého partnera	157

3.3	Syndrom zavrženého rodiče	157
4.	Jednotlivé fáze rozvodu	158
5.	Emoce v rodinných konfliktech	159
6.	Výhody a úskalí střídavé péče	161
III.	Násilí a jeho různé projevy	162
1.	Domácí násilí	162
2.	Dítě jako osoba ohrožená domácím násilím	164
3.	Domácí násilí na seniorech	165
4.	Projevy školní šikany a možnosti řešení	165
IV.	Mediace a náhradní rodinná péče	166
1.	Formy náhradní rodinné péče	166
2.	Zapojení a role dalších účastníků do mediace v případech náhradní rodinné péče	168
ČÁST ČTVRTÁ PRÁVO, ETIKA A MEDIACE		169
I.	Právní úprava mediace	169
1.	Základy právní úpravy	169
2.	K historii právní úpravy mediace v ČR	170
3.	Systematika právní úpravy	171
4.	Mediace a další alternativní metody v právním řádu ČR	173
5.	Svobodný a volný přístup k poskytování mediační služby	177
6.	Nepodjatost a nestrannost	179
7.	Dobrovolnost	182
8.	Mlčenlivost	186
9.	Win-win efekt (mediační dohoda)	189
10.	Průběh mediace	192
II.	Etika a etické kodexy mediátora	193
1.	Mediace, profese a etika	193
2.	Vztah etiky a svobodné vůle	193
3.	Svoboda a dobrovolnost mediace	195
4.	Hodnoty a principy jednání	198
5.	Regulační model etiky mediátora	198
6.	Vývoj etických kodexů mediátora	199
7.	Vývoj etiky mediace v dalších částech světa	203
8.	Vztah etiky mediace ke společenským normám a stylům mediace ..	204
9.	Kontinuum etiky mediace	206
10.	Kritika regulačního modelu etiky mediátora	208

11. V praxi zakotvený kontextuální model etiky mediátora	212
12. Vize formování etiky mediace v České republice	216
III. Právní úprava zkoušky mediátora a odměny mediátora za první setkání	217
1. Organizace zkoušky mediátora a zkoušky z rodinné mediace	217
1.1 Žádost o vykonání zkoušky a pozvání uchazeče ke zkoušce ...	217
1.2 Neúčast u zkoušky	219
1.3 Zkušební komise, podjatost	220
1.4 Hodnocení a osvědčení	222
2. Odměna mediátora za první setkání	222
ČÁST PÁTÁ CASEBOOK – MODELOVÉ PŘÍPADY	227
I. Zadání modelových případů pro strany a mediátora	227
II. Jak reflektovat proběhlou modelovou mediaci?	229
Modelové případy	231
Seznam použité literatury a zdrojů	289

Lenka Poláková, PhDr.

Abolvovala Přírodovědnou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor psychologie (rigorózní zkouška).

Je zakladatelkou a vedoucí Mediáčního Centra Olomouc, kde působí jako krocený rodinný mediátor. Také je zapojenou mediátorkou, kdy má zkušenost nejen s rodinnou mediací, ale i pracovními, obchodními a civilními spory. Více než 17 let pomáhá s klienty v konfliktu.

Abolvovala Komplexní výcvik v mediaci u Asociace mediátorů ČR, kde v roce 2010 úspěšně složila akreditační zkoušku. V roce 2011 absolvovala mezinárodní